

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС-АНАЛІЗ

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
освітньої програми «Міжнародна економіка»
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024**

УДК 339.9(072.034)

M58

Укладач М. В. Горобинська

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки і менеджменту.

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Міжнародний бізнес-аналіз [Електронний ресурс] : методичні М58 рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Міжнародна економіка» другого (магістерського) рівня / уклад. М. В. Горобинська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 35 с.

Подано рекомендації до виконання курсової роботи, а також тематику та вимоги до оформлення роботи. Наведено методичні рекомендації щодо змісту і структури курсової роботи.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Міжнародна економіка» другого (магістерського) рівня.

УДК 339.9(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

Вступ

Виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз» ставить за мету практичне втілення здобувачем вищої освіти набутих системних знань з навчальної дисципліни, використання навичок роботи з великим масивом наукової та спеціальної фахової літератури, зі значним обсягом статистичної й аналітичної інформації (іншомовної та української), пов'язаної з предметом дослідження, а також – застосування теоретичних знань за спеціальністю «Економіка» освітньої програми «Міжнародна економіка». Курсова робота дозволяє здійснити систематизацію та узагальнення набутих здобувачами вищої освіти раніше знань, умінь і навичок та комплексно використати їх під час написання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз».

Навчальна дисципліна «Міжнародний бізнес-аналіз» належить до циклу професійної підготовки програм освітньої програми «Міжнародна економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка». Вона займає важливе місце в структурно-логічній схемі освітньої програми. Пререквізити цієї навчальної дисципліни: «Менеджмент», «Статистика», «Бізнес-аналітика», «Міжнародні фінанси», «Міжнародні бізнес-стратегії підприємства». Курсова робота є завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз». Вона є самостійним дослідженням, що узагальнює теоретичні знання, отримані в процесі вивчення навчальної дисципліни, а також систематизує навички практичної діяльності в реальних організаціях.

Метою підготовки курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз» є поглиблене й творче самостійне вивчення, закріплення знань з теорії та методології, набуття практичних навичок організації та здійснення бізнес-аналізу в процесі вирішення конкретних практичних завдань, а також формування вміння самостійно працювати з науковою літературою й оволодівати методами наукового дослідження. У рамках цієї роботи здобувач вищої освіти має продемонструвати теоретичні та практичні навички бізнес-аналізу. Курсова робота, серед іншого, перевіряє рівень володіння методами економічного аналізу, здатність застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, а також уміння формулювати висновки, рекомендації, оформлювати результати.

Завданнями під час підготовки здобувачами вищої освіти курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз» є:

опанування первинних навичок ведення дослідницької роботи;

розвиток творчих здібностей кожного здобувача вищої освіти;

підготовка здобувача вищої освіти до виконання дипломної роботи як початкової форми науково-дослідницької діяльності;

розвиток у здобувачів вищої освіти навичок практичної роботи, тобто вміння застосовувати на практиці отримані знання;

самостійне здійснення розрахунків і складання висновків за результатами аналізу;

підготовка здобувачів вищої освіти до вирішення складніших завдань, проходження виробничої та переддипломної практик і виконання дипломної роботи.

Загальними вимогами до курсової роботи є актуальність вибраної теми, науковий підхід до вирішення проблемних питань, практична значущість пропозицій, а також чіткість побудови її структури, логічна послідовність викладення матеріалу, обґрунтованість висновків і рекомендацій, наявність графічних додатків, охайне оформлення.

Виконання курсової роботи зорієнтовано на формування в здобувачів вищої освіти таких компетентностей (табл. 1).

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує виконання курсової роботи

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH1	ЗК6, СК3, СК6, СК9, СК10
PH2	ЗК3, СК8
PH4	ЗК6, СК10, СК11, СК13
PH5	СК8
PH6	СК8
PH7	ЗК6, СК7, СК9
PH8	ЗК2, СК1, СК3, СК10
PH9	ЗК2, СК1, СК10
PH10	СК8
PH11	ЗК1, ЗК6, СК7, СК8
PH12	ЗК5, СК3, СК7, СК10
PH13	СК10
PH14	ЗК2, СК8, СК10
PH15	ЗК2, ЗК6, СК1, СК3, СК6, СК9, СК11, СК13
PH16	ЗК2, СК1, СК3, СК6, СК10, СК13
PH17	СК1, СК3, СК10, СК12

Примітка.

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

РН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

РН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

РН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

РН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

РН16. Обґрунтовувати вибір найбільш ефективних управлінських рішень та бізнес-стратегій розвитку міжнародної економічної діяльності.

РН17. Визначати найбільш потужні фактори впливу на рівень міжнародної конкурентоспроможності підприємства (фінансові, людські, маркетингові тощо) та застосовувати ефективні методи його підвищення.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

СК12. Здатність забезпечувати ефективне управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.

СК13. Створювати аналітичну систему щодо оцінки ефективності міжнародної економічної діяльності підприємства та ступеня його адаптації до змін зовнішнього середовища.

1. Вимоги до виконання курсової роботи

Написання курсової роботи розпочинають після ознайомлення з цими методичними рекомендаціями, вивчення літературних джерел за темою досліджень і збирання необхідної інформації. План курсової роботи узгоджують з науковим керівником.

Відповідно до вибраної теми здобувач вищої освіти здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної інформації, а саме: монографій, авторефератів дисертацій, підручників і посібників, публікацій у періодичних професійних виданнях, реферативних журналах, інформації з мережі «Інтернет».

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

наукові публікації, індексовані в міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science (WOS), Copernicus та ін.);

наукові публікації в електронних і друкованих фахових виданнях, а саме: «Бізнес Інформ», «Економіка розвитку», «Управління розвитком», «Актуальні проблеми економіки» та ін.;

статистичні довідники Державного комітету статистики України, Державної фіскальної служби України, Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, статистичні бази місцевих органів самоврядування, міжнародних статистичних баз UN, IMF, World Bank, WTO, OECD та ін.;

електронні публікації.

Після підбору літератури потрібно проконсультуватися з науковим керівником щодо її використання і послідовності вивчення.

Головною метою у вивченні й узагальненні літератури є систематизація матеріалу, виокремлення різноманітних точок зору і власної думки з досліджуваного питання. Під час використання цитат, цифрового матеріалу і тез різних авторів слід посилатися на літературне джерело.

Інформацію, зібрану для курсової роботи, піддають статистичному й аналітичному обробленню, складають схеми, аналітичні таблиці, графіки. У процесі написання курсової роботи необхідно прагнути до стислих і точних формулювань, уникати дублювання.

Текст курсової роботи має бути викладеним у науковому стилі.

Науковий стиль характеризують такі складники: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень. Науковий стиль також передбачає використання в тексті наукової термінології.

Найважливішими засобами логічного зв'язку є спеціальні функціонально-синтаксичні конструкції, що вказують на послідовність розвитку думки. Наприклад, для відображення причинно-наслідкових зв'язків слід уживати такі вислови: *тому; відповідно до чого; внаслідок того, що; у зв'язку з тим, що; крім цього* та ін.

Для переходу до іншої думки доцільно використовувати вислови *перш ніж указати на; слід розглянути* та ін.

Висновки переважно починають так: *таким чином; отже; проведення дослідження дозволило дійти таких висновків; раніше зазначене дозволяє констатувати, що ...; дослідження засвідчило, що; узагальнюючи, слід визначити ...* та ін.

Характерними для наукового стилю є речення з чіткими синтаксичними зв'язками, наприклад: *відповідно до; згідно з; у результаті; зважаючи на ...; порівняно з ...* та ін.

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладу матеріалу є джерело, на яке посилається здобувач вищої освіти. У цьому випадку потрібно вживати такі словосполучення: *на думку ...; за такими даними* та ін.

Науковий стиль передбачає також широке використання пасивних конструкцій, наприклад: *з'ясовано необхідні умови; розглянуто; проаналізовано, обґрунтовано* та ін. Типовими елементами мовностилістичного оформлення курсової роботи є також такі конструкції:

«Актуальність дослідження визначається ...».

«Аналіз праць із питань ... [1; 3; 7], засвідчив, що ...».

«Мета дослідження полягає у ...».

«Завдання дослідження зумовлені його метою і передбачають: охарактеризувати ...;

визначити ...;

виокремити ...;

дослідити ...;

з'ясувати ...».

«Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань ...».

«У роботі застосовано такі методи ...».

«Практичне значення дослідження полягає ...».

«Отримані результати дослідження полягають у тому, що ...».

«Дослідження... показало (продемонструвало, засвідчило), що ...».

«Результати дослідження засвідчили, що ...».

«На підставі аналізу досягнень ...».

«Результати порівняльного аналізу засвідчили, що ...».

Курсову роботу слід ретельно відредагувати.

2. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи

Тематика робіт має проблемно-практичну спрямованість, а специфіка курсової роботи окремого здобувача вищої освіти залежить від вибраних підприємств і галузі. Рекомендовану тематику курсових робіт наведено в додатку А.

Галузь здобувач вищої освіти вибирає відповідно до запропонованого переліку (додаток Б), підприємства в рамках галузі – самостійно з урахуванням критеріїв, що містяться в додатку В. За погодженням з науковим керівником здобувач вищої освіти може вибрати іншу галузь, яка не належить до запропонованого переліку або звузити галузь до певного ринку.

Структура та зміст курсової роботи.

Під час підготовки та роботи над текстом курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз» потрібно враховувати таке.

Написання курсової роботи має певну послідовність та логічну побудову. Зміст курсової роботи повинен повною мірою розкривати тему вибраного здобувачем вищої освіти дослідження.

Вступ курсової роботи за обсягом становить 2 – 3 с. Саме у вступі обґрунтовують *актуальність* теми, визначають *мету* та основні *завдання* курсової роботи, а також указують *предмет* і *об'єкт дослідження*. Слід надати перелік праць іноземних та українських учених, які вивчали проблематику за темою курсової роботи. Необхідно також визначити методологію та інформаційну базу курсової роботи.

Актуальність курсової роботи має коротко відображати роль та місце проблеми в системі світогосподарських зв'язків. Мета – це уявне, ідеальне визначення, що передбачає результати дослідницької діяльності, кінцевий підсумок, результат підготовки тексту курсової роботи; мета корелюється з темою курсової роботи. Поставлені завдання повинні конкретизувати основну мету роботи та визначати структуру роботи. Об'єкт дослідження курсової роботи – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й вибране для дослідження в курсовій роботі. Предмет

курсowego дослідження міститься в межах об'єкта, пов'язаний з теоретичними та практичними питаннями економічного аналізу господарської діяльності. Предмет дослідження курсової роботи тісно пов'язаний з темою курсової роботи, яку зазначають на титульному аркуші.

Зміст основної частини курсової роботи повинен точно та логічно відповідати темі курсової роботи і системно, комплексно її розкривати. Основна частина курсової роботи містить три розділи, у кожному з яких буде 2 – 4 параграфи, пов'язаних між собою логікою науково-практичного дослідження.

Перший розділ курсової роботи є теоретико-методологічним і передбачає характеристику основних елементів методики та об'єкта аналізу. У цьому розділі здобувач вищої освіти має розкрити сутність і зміст основних понять; коротко охарактеризувати методи та методологічні прийоми, що використовують у ході аналізу в наступних параграфах та розділах відповідно до поставлених завдань; описати спеціальні економічні показники, притаманні галузі або ринку, що аналізують; коротко описати об'єкт аналізу (досліджуване підприємство) та дві компанії, що належать до однорангової групи / групи подібних компаній (peer group) та будуть використані для порівняльного аналізу.

У другому розділі курсової роботи слід проаналізувати зовнішнє середовище. Рекомендовано робити аналіз за такою схемою. Спочатку визначити загальні характеристики галузі на глобальному рівні, у тому числі виокремити тенденції розвитку галузі. Далі охарактеризувати сучасний стан розвитку галузі в Україні відповідно до запропонованої схеми комплексного аналізу (додаток Г). Окремий параграф рекомендовано присвятити аналізу інвестиційної привабливості галузі в Україні та оцінити ринкове середовище для ведення бізнесу в цій галузі в Україні за допомогою самостійного PEST-аналізу. Висновки PEST-аналізу мають бути підтверджені відповідним макроекономічним аналізом, статистичними й аналітичними даними, а також експертними оцінками.

Третій розділ рекомендовано присвятити аналізу внутрішнього середовища. Аналізують ретроспективний та поточний економічний стан підприємства (об'єкта аналізу), його економічний потенціал, обсяг виробництва та збуту продукції, кількість працівників, місце в галузі тощо. У разі необхідності роблять порівняльний аналіз.

У рамках цього розділу значну увагу потрібно приділити проведенню порівняльного фінансового аналізу об'єкта і двох компаній, що нале-

жать до однорангової групи / групи подібних компаній, у тому числі аналізу фінансових результатів і структури витрат, фінансового стану, грошових потоків; оцінити фінансову стійкість, ліквідність і ділову активність компаній (обертання активів, управління запасами). За підсумками фінансового аналізу необхідно виокремити відповідні сильні та слабкі сторони об'єкта аналізу.

У третьому розділі доцільно подати самостійний SWOT-аналіз ефективності діяльності об'єкта аналізу та його конкурентоспроможності. На підставі проведеного SWOT-аналізу й аналітичного дослідження в цілому дають рекомендації щодо перспектив подальшого розвитку та інвестиційної привабливості об'єкта аналізу.

Після підготовки трьох розділів курсової роботи здобувач вищої освіти пише короткі висновки (до однієї сторінки) до кожного розділу та загальні висновки (2 – 5 с.) до всієї курсової роботи. Висновки курсової роботи мають логічно завершувати кожен розділ і всю роботу та розкривати проведені в курсовій роботі наукові дослідження. Висновки повинні бути самостійно сформульованими здобувачем вищої освіти, чіткими, достовірними, змістовними, конкретними і бути результатом викладеного в курсовій роботі матеріалу. Висновки за роботою в цілому повинні відобразити її основні положення та охарактеризувати досягнуті результати, згруповані за розділами, але без прямого повторення висновків за окремими розділами.

Список використаних джерел – це елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. У списку наводять джерела, із яких здобувач вищої освіти використав матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розроблення власних проблем. У списку використаних джерел подають усі офіційно-розпорядчі документи, наукові видання вітчизняних і зарубіжних учених, у тому числі адреси інтернет-сайтів та назви статей у засобах масової інформації, які були використані під час написання курсової роботи (додаток Д). Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати.

Додатки формують, коли в роботі є така необхідність. До них належить допоміжний матеріал, який потрібний для повнішого сприйняття виконаної роботи.

У курсовій роботі здобувач вищої освіти може подати перелік загальноприйнятих скорочень та прийнятих термінів (за необхідності), який друкують на окремій сторінці – перед планом курсової роботи.

Статистичні дані, подані в першому, другому та третьому розділах курсової роботи, доцільно наводити у вигляді таблиць, графіків, рисунків і діаграм. За умови великого обсягу (розміру таблиць та рисунків) їх розміщують у додатках до курсової роботи.

3. Оформлення курсової роботи

Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютера з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210 × 297 мм). Мовою курсової роботи є державна мова. Вимоги до оформлення:

текстовий редактор – WORD;

вирівнювання – за шириною;

гарнітура Times New Roman;

кегель шрифту (розмір) – 14;

міжрядковий інтервал – 1,5 (30 рядків на сторінку);

поля тексту: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм;

текст для таблиці використовують через одинарний міжрядковий інтервал;

абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і має становити 1,25 см;

щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Під час оформлення роботи не використовують напівжирний та курсивний шрифти.

Обсяг завершеної курсової роботи становить 30 – 40 с. без урахування списку використаних джерел та додатків.

Для кожного розділу нумерація таблиць та рисунків має відповідати номеру розділу та йти за порядком розташування в розділі, наприклад: «Таблиця 2.3» (третя таблиця другого розділу).

Робота починається з титульного аркуша (додаток Е). За титульним аркушем розміщують послідовно: зміст курсової роботи, розділи роботи, висновки та пропозиції, список використаних джерел та додатки.

Нумерація сторінок має бути наскрізною, починаючи з титульного аркуша і до останньої сторінки, арабськими цифрами у верхньому правому кутку сторінки без крапки в кінці. На титульному аркуші та аркуші

зі змістом номери не проставляють. Якщо в курсовій роботі є додатки, то нумерують тільки сторінку, на якій великими літерами по центру написано «ДОДАТКИ». Подальша нумерація відбувається літерами.

Зміст містить назви та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів роботи. Назви розділів та підрозділів у змісті й тексті курсової роботи мають бути тотожними.

Вступ, кожний розділ і висновки, які розміщують у вказаній послідовності, починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин курсової роботи – ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ – друкують великими літерами по центру сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (окрім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, то їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовку не допускають.

Абзацний відступ має бути однаковим протягом усього тексту і дорівнювати п'яти знакам. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом – не менша ніж два інтервали.

У межах розділу новий підрозділ починають на тій сторінці, де закінчився попередній підрозділ. При цьому назву підрозділу не можна розміщувати в кінці однієї сторінки, а текст підрозділу розпочинати на наступній.

Сторінки роботи слід заповнювати текстом повністю. Винятком є останні сторінки вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, наповненість яких не може становити менше 2/3 площі сторінки. Якщо розмір рисунка чи таблиці, що наводять у тексті, не дозволяє розмістити їх на вільній площі безпосередньо в кінці сторінки, то на них роблять посилання, а на цій сторінці продовжують текст. Власне рисунок чи таблицю наводять на початку наступної сторінки, при цьому їх розташовують після завершення абзацу.

Ілюстрації та таблиці в курсовій роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. *Ілюстрації* позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

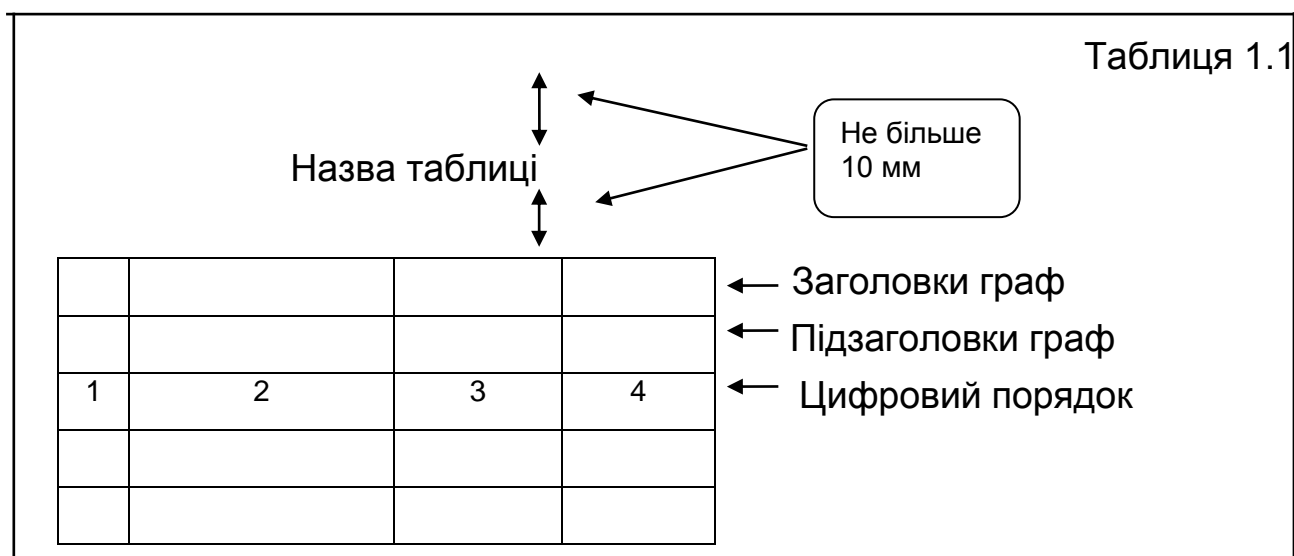
Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку. Наприклад: «Рис. 2.3» (третій рисунок другого розділу). Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Назву ілюстрації розташовують під ілюстрацією з абзацного відступу.

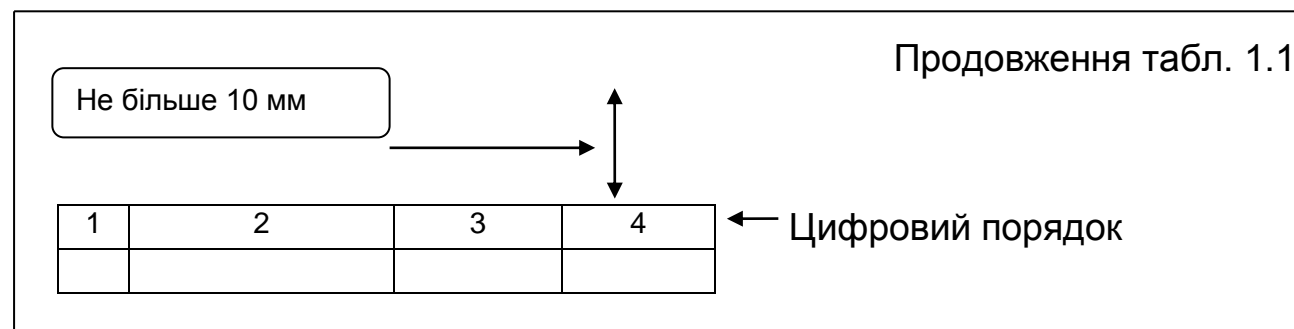
Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Таблиці повинні мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. У правому верхньому куті над відповідним заголовком розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці складають з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: «Таблиця 1.1» (перша таблиця першого розділу). Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких. Далі наведено приклад побудови таблиці:

Під час перенесення частини таблиці на іншу сторінку пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці. Наприклад: «Продовження табл. 1.1». Нумерація стовпчиків таблиці в цьому разі буде її головкою. Наприклад:

Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею дорівнює одному рядку (не більше 10 мм).

Кожна таблиця повинна мати посилання на джерело, на базі якого її складено.

Примітки до тексту і таблиць, у яких наводять довідкові й пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Формули в курсовій роботі обов'язково виконують у редакторі формул. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.1) (перша формула першого розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій їх подано у формулі. Значення кожного символу й числового коефіцієнта подають з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Наприклад: Розрахунок змінної ціни здійснюють за формулою:

$$C_1 = C_0 \times (K + X \times \frac{P_1}{P_0} + Y \times \frac{Z_1}{Z_0} \dots), \quad (3.1)$$

де C_1 – ціна угоди;

C_0 – базисна ціна, яку встановлюють на момент укладання угоди;

K – коефіцієнт гальмування (приймають у межах від 0,1 до 0,2), який відображає перенесену частину вартості основних виробничих фондів, накладні витрати на вартість готової продукції;

X – частка матеріальних витрат;

Y – частка витрат на оплату праці;

P_1 – індекс цін на матеріали на період їх закупівлі;

P_0 – індекс цін на матеріали під час установлення базисної ціни;

Z_1 – індекс заробітної плати в період перерахунку цін;

Z_0 – індекс заробітної плати під час установлення базисної ціни.

Вище формули і нижче коментарів до формули потрібно залишати один вільний рядок. Невеликі й нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують усередині рядків тексту.

Розділ чи підрозділ не може завершуватися рисунком чи таблицею. Після них обов'язково друкують пояснювальний текст чи іншу узагальнювальну інформацію.

Вимоги до посилань. Під час написання курсової роботи здобувач вищої освіти повинен давати посилання на наукові і навчально-методичні джерела, матеріали або окремі результати досліджень. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитування певних наукових робіт, наводять необхідну інформацію про них, допомагають з'ясувати їхній зміст, мову тексту, обсяг і детальніше вивчити в разі потреби.

Необхідно дотримуватися загальних вимог до цитування й посилання:

1) кожену цитату обов'язково супроводжують посиланням на джерело. Текст цитати оформлюють лапками й наводять у граматичній формі джерела цитування, зі збереженням особливостей авторського написання, а посилання на джерело цитування в тексті роботи оформлюють таким чином: [3, с. 125], де 3 – номер джерела посилання, 125 – номер сторінки наведеної цитати. Нумери сторінок, на які є посилання в курсовій роботі, наводять і тоді, якщо використовують матеріали з джерел, що мають велику кількість сторінок;

2) цитування має бути повним, без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускають і позначають трьома крапками;

3) посилання на джерела без цитування в тексті курсової роботи оформлюють згідно з їхнім переліком у квадратних дужках без зазначення сторінок, наприклад, коли є посилання на багато джерел: «... висвітлено в працях видатних вітчизняних учених ... [1 – 7]» або [2; 12]; посилання на одне джерело – [4];

4) посилання на ілюстрації, таблиці або формули, використані в дослідженні, указують відповідно до їхнього порядкового номера. Наприклад: «рис. 1.1», «див. табл. 1.1» тощо.

Якщо в здобувача вищої освіти є власні публікації, слід давати посилання на них в основному тексті.

Додатки не входять у загальний обсяг курсової роботи. Доцільність наведення додатків, їхню кількість, характер і обсяг визначають автор роботи та керівник. В основній частині курсового проєкту дають обов'язкові посилання на додатки. Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований у правому куті рядка над заголовком малими літерами з першої великої. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б» тощо. Один додаток позначають як «Додаток А».

Таблиці додатків нумерують у межах кожного конкретного додатка та вони мають складатися з букви, що позначає додаток, а також порядкового номера, наприклад: «Таблиця А.1» – перша таблиця додатка А. Ілюстрації, формули в тексті додатка нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «Рис. Б.3» – третій рисунок додатка Б.

4. Захист і оцінювання курсової роботи

Виконану курсову роботу, оформлену відповідно до наведених вимог, здобувач вищої освіти підписує і передає на кафедру для реєстрації, перевірки та рецензування науковим керівником.

Курсову роботу не допускають до захисту, якщо:

у курсовій роботі відсутні певні структурні частини (розділи, вступ, висновки, список використаних джерел);

курсора робота є плагіатом чужих наукових праць, чужої курсової роботи;

у курсовій роботі відсутні посилання в тексті на використані джерела або джерела статистичної літератури, яку використовує здобувач вищої освіти є застарілими за терміном (понад три роки тому від дати написання курсової роботи);

у курсовій роботі подано таблиці та рисунки (графіки), у яких застосовано застарілі статистичні дані (понад три роки тому від дати написання курсової роботи);

оформлення роботи не відповідає вимогам, викладеним у методичних рекомендаціях;

зміст роботи не розкриває тему курсової роботи.

Курсову роботу подають на перевірку керівнику не пізніше ніж за два тижні до встановленого дня захисту.

Захист курсової роботи відбувається індивідуально та прилюдно. Захист курсових робіт проводять у призначений час за участю наукового керівника та здобувачів вищої освіти.

Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти повинен показати знання теми, ступінь оволодіння науковими методами дослідження, уміння самостійно, логічно та обґрунтовано викладати положення курсової роботи, робити самостійні узагальнення та висновки. Підготовка здобувача вищої освіти до захисту курсової роботи включає підготовку доповіді та презентації (5–6 слайдів) з урахуванням зроблених викладачем зауважень. У доповіді потрібно зазначити, що зроблено здобувачем вищої освіти; чим він керувався під час дослідження теми, що є предметом вивчення, які методи використано під час вивчення проблеми, які основні висновки і рекомендації.

У процесі підготовки тексту виступу та презентації слід планувати його на 5 – 7 хв. Після виступу здобувач вищої освіти відповідає на запитання за темою курсової роботи.

Оцінювання курсової роботи здійснюють у два етапи: оцінювання якості виконання теоретичного матеріалу та написання практичної частини – 60 балів; оцінювання захисту – 40 балів. Перше (стартове) оцінювання характеризує роботу здобувача вищої освіти з курсового проектування та її результат – якість пояснювальної записки та графічного матеріалу. Друга складова характеризує якість захисту здобувачем вищої освіти курсового проекту.

Оцінювання виконання та захисту курсової роботи здійснюють за такими критеріями:

- відповідність змісту курсової роботи темі;
- повнота, системність, комплексність висвітлення проблеми;
- наявність взаємозв'язку між параграфами, розділами;
- логічність структури курсової роботи;
- використання аналітичних і статистичних досліджень;
- самостійність узагальнень, висновків;
- поєднання теорії та практики;
- аргументованість висновків;
- наявність у роботі сучасних статистичних і аналітичних даних;
- своєчасність виконання графіка написання курсової роботи;

відповідність вимогам оформлення курсової роботи;
якість доповіді та відповідей на запитання.

Найбільш поширеними недоліками курсових робіт, що негативно впливають на їх оцінювання, є:

відсутність обґрунтування актуальності теми роботи у вступі, нечіткість формулювання мети і завдань курсової роботи;

описовий характер роботи;

використання ненаукового стилю і мови викладення (публіцистичного, побутового, розмовного);

використання застарілих фактологічних матеріалів, статистичних даних, звітності підприємства і літературних джерел;

слабка аргументація основних положень;

відхилення від теми;

відсутність висновків до розділів або невідповідність їх змісту, результатам дослідження, проведеного в розділах;

порушення логіки подання результатів дослідження в загальних висновках;

помилки в розрахунках;

обмеженість методів аналізу під час діагностики стану об'єкта дослідження;

невідповідність коментаря інформації, наведеної у таблицях;

відсутність логічного зв'язку між розділами курсової роботи;

обмеженість посилань на літературні джерела, наведені в бібліографічному списку;

порушення стандартів написання та оформлення;

відсутність обов'язкових структурних елементів;

наявність граматичних помилок та/або неточності перекладу українською мовою з інших мов.

Оцінювання результатів виконання та захисту курсової роботи здійснюють відповідно до рейтингової системи, наведеної в табл. 4.1 та визначеної робочою навчальною програмою дисципліни.

Рішення щодо оцінки за курсову роботу оголошують у день її захисту, після чого оцінку записують на титульному аркуші курсової роботи та проставляють у залікову відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти.

Підсумкову рейтингову оцінку заносять до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Критерії оцінювання курсової роботи

Бали	Характеристика відповідності захисту роботи встановленим балам	Традиційна оцінка
95 – 100	Здобувач вищої освіти демонструє передбачені програмою повні, систематизовані знання; здатний самостійно застосовувати отримані знання, уміє на їх основі узагальнювати, оцінювати можливості подальшого розвитку підприємства, логічно і грамотно викладає матеріал; усі розрахунки в практичній частині є правильними. Допущено одну-дві несуттєві помилки, які здобувач вищої освіти виправляє самостійно. Оформлення роботи відповідає всім установленим вимогам	Відмінно
85 – 94	Здобувач вищої освіти демонструє передбачені програмою повні, систематизовані знання та оперативні вміння; здатний самостійно застосовувати отримані знання, але потребує незначної допомоги з боку викладача в процесі застосування знань і вмінь. Усі економічні показники розраховано правильно. Допущено дві-три несуттєві помилки в оформленні роботи	Дуже добре
75 – 84	Здобувач вищої освіти демонструє знання в основному репродуктивного характеру; відповідь свідчить про недостатньо глибоке розуміння викладеного в курсовій роботі матеріалу; оформлення роботи містить несуттєві помилки; деякі економічні показники розраховано неправильно	Добре
65 – 74	Здобувач вищої освіти демонструє загальні знання з навчальної дисципліни, пояснення основних питань курсової роботи поверхневе. Оформлення роботи містить значні помилки як у теоретичній, так і в практичній частині; не дотримано стандарти	Задовільно
60 – 64	Здобувач вищої освіти під час репродуктивного відтворення знань допускає значні помилки. Теоретичну та практичну частини зроблено зі значними помилками	Достатньо
Менше 60	Здобувач вищої освіти під час репродуктивного відтворення знань допускає значні помилки і не в змозі їх виправити навіть за допомогою викладача. Роботу оформлено неправильно.	Незадовільно

5. Академічна доброчесність

У процесі написання та захисту курсової роботи слід дотримуватися принципів академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основними видами порушень академічної доброчесності в процесі виконання курсової роботи є:

академічний плагіат (фрагментів письмових робіт, ідей, даних, моделей, ілюстрацій; відсутність належних посилань, помилки цитування);

фабрикація (наведення вигаданих чи неперевірених даних; посилання на вигадані джерела інформації тощо);

фальсифікація (необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань; наведення свідомо змінених даних, неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок);

обман (подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами; надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належної їх експертизи).

Для запобігання проявам академічної недоброчесності керівник здобувача вищої освіти з курсової роботи перевіряє її на унікальність за допомогою відповідного програмного забезпечення.

Рекомендована література

1. Аналіз ринкової кон'юнктури : навч. посіб. / А. В. Андрейченко, С. А. Горбаченко, Р. В. Грінченко, В. А. Карпов, В. Р. Кучеренко. – Одеса : ОНЕУ, 2014. – 345 с.

2. Андросова Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості країн світу в умовах глобалізації / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. / відпов. ред. О. І. Черевко. – Харків : ХДУХТ. – 2017. – Вип. 2 (26). – С. 205–216.

3. Бізнес-аналітика : конспект лекцій для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. Н. М. Шведа. – Тернопіль : ТНТУ, 2017. – 103 с.

4. Горобинська М. В. Оцінювання міжнародної економічної діяльності підприємства / Л. І. Піддубна, М. В. Горобинська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – 2020. – № 29. – С. 129–132.

5. Горобинська М. В. Управління інноваційними процесами на підприємстві / М. В. Горобинська // Інфраструктура ринку. – 2021. – № 54. – С. 85–91.

6. Гриненко В. В. Конспект лекцій з курсу «Управління та удосконалення бізнес-процесів» для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / В. В. Гриненко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 147 с.

7. Данченко О. Б. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів / О. Б. Данченко. – Київ : Ун-т економіки та права «КРОК», 2017. – 238 с.

8. Загорна Т. О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. / Т. О. Загорна, А. О. Коломицева. – Донецьк : СПД Купріянов. – 2010. – 403 с.

9. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, К. Ю. Величко та ін. – Харків : Форт, 2015. – 400 с.

10. Козуб В. О. Особливості еволюційного розвитку бізнес-моделей міжнародних компаній / В. О. Козуб, Л. О. Чернишова, І. М. Пліш // Проблеми економіки. – 2019. – № 1. – С. 12–19.

11. Котиш О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління / О. М. Котиш, І. В. Мілько. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 196 с.

12. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, В. С. Артеменко та ін. – Харків : Форт, 2015. – 364 с.

13. Міжнародні організації : навч. посіб. [Електронний ресурс] / уклад. : Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. – вид. 2-ге, перероб. та допов. – Харків : ХДУХТ, 2018. – 235 с.

14. Орловський Д. Л. Бізнес-процеси підприємства : моделювання, аналіз, удосконалення : навч. посіб. : у 2 ч. – Ч. 1 : Моделювання бізнес-

процесів: методи та засоби / Д. Л. Орловський. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 335 с.

15. Орловський Д. Л. Бізнес-процеси підприємства : моделювання, аналіз, удосконалення : навч. посіб. : у 2 ч. – Ч. 2 : Бізнес-процеси: аналіз, управління, удосконалення / Д. Л. Орловський. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 432 с.

16. Основи бізнес-аналізу / уклад. Н. Якименко, О. Терещенко, В. Сиром'ятникова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. – 88 с.

17. Піддубна Л. І. Міжнародний менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Л. І. Піддубна, К. В. Іванієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 178 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/238433>.

18. Сидорова А. В. Бізнес-аналітика : навч.-метод. посіб. / А. В. Сидорова, Д. В. Біленко, Н. В. Буркіна. – Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2019. – 104 с.

19. Шведа Н. М. Бізнес-аналітика : конспект лекцій для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Н. М. Шведа. – Тернопіль, ТНТУ, 2017. – 103 с.

20. Швиданенко Г. О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, Н. В. Ревуцька. – Київ : КНЕУ, 2013. – 423 с.

21. Шталь Т. В. Формування інвестиційної стратегії вітчизняним підприємством у міжнародному бізнесі / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, Л. М. Бондаренко // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2017. – Вип. 1(49). – Т. 1. – С. 213–217. – Серія «Економіка».

22. Proskurnina N. V. Ukraine on the way to sustainable development: the experience of European countries / N. V. Proskurnina // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 72–78.

23. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.

25. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. – Режим доступу : <http://imf.org>.

26. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://me.gov.ua>.

27. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://minfin.gov.ua>.
28. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua>.
29. Офіційний сайт Світового банку. – Режим доступу : <http://worldbank.org>.
30. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. – Режим доступу : <http://wto.org>.
31. Офіційний сайт Статистичної служби Європейського Союзу. – Режим доступу : ec.europa.eu/eurostat.
32. Офіційний сайт ЮНКТАД. – Режим доступу : <http://unctad.org>.
33. Сторінка навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз» у ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9715>.
34. Clarity Project: система аналітики відкритих даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://clarity-project.info/edrs/?search=>.

Додатки

Додаток А

Рекомендована тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз»

1. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.
2. Методи оцінювання зовнішнього середовища підприємства.
3. Рентабельність діяльності підприємства, її види та методи оцінювання.
4. Планування фінансово-економічних показників підприємства.
5. Види та способи визначення вартості підприємства.
6. Методи оптимізації бізнес-процесів.
7. Методи аналізу стейкхолдерів (зацікавлених сторін).
8. Методи оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства.
9. Методи оцінювання конкурентоспроможності міжнародного підприємства.
10. Привабливість ділового середовища країни у світових рейтингах.
11. Організація внутрішніх логістичних процесів міжнародного підприємства.
12. Побудова організаційної структури міжнародного підприємства.
13. Технологія формування бізнес-моделі міжнародної компанії.
14. Діагностика конкурентного середовища підприємства.
15. Методи аналізу стратегічного потенціалу підприємства.
16. Оцінювання конкурентного середовища підприємства.
17. Аналіз ризиків підприємства в міжнародному середовищі.
18. Оцінювання ефективності міжнародної маркетингової стратегії компанії.
19. Дослідження впливу міжнародних інвестицій на розвиток бізнесу компанії.
20. Порівняльний аналіз фінансових показників міжнародних компаній у вибраній галузі.
21. Аналіз та оцінювання стратегій міжнародних компаній у контексті глобальних ринків.

22. Дослідження впливу макроекономічних чинників на міжнародні компанії в певній країні чи регіоні.

23. Оцінювання впливу технологічних інновацій на міжнародні компанії в галузі.

24. Дослідження стратегій міжнародних компаній у сфері сталого розвитку та відповідального бізнесу.

25. Аналіз міжнародних фінансових ринків та їхнього впливу на фінансову стратегію компаній.

26. Дослідження впливу глобалізації на міжнародні компанії та їхні бізнес-стратегії.

27. Аналіз конкурентного середовища міжнародних компаній у вибраній галузі.

Перелік рекомендованих галузей

№ з/п	Назви галузей	Прізвище здобувача вищої освіти
1	Транспорт: пасажирські авіап перевезення	
2	Авіабудівництво	
3	Проектування літаків та ракет	
4	Інвестування в авіаційну галузь	
5	Діяльність авіаційно-ремонтних підприємств	
6	Туризм	
7	Готельний сектор	
8	Транспорт: оператор українських залізниць	
9	Електроенергетика	
10	Гірничодобувна промисловість	
11	Металопродукція	
12	Автомобільна промисловість	
13	Хімічна промисловість	
14	Лісова, целюлозно-паперова та пакувальна промисловість	
15	Споживчі товари	
16	Ресторани швидкого харчування	
17	Безалкогольні напої	
18	Виробництво пива	
19	Виробництво кондитерських виробів	
20	АПК: виробництво курятини	
21	Соняшникова олія	
22	Девелопмент нерухомості	
23	Виробництво продовольчих товарів	
24	Страховий ринок	
25	Медичне страхування	
26	Страхування життя	
27	Банківські послуги	
28	Гіпермаркети та супермаркети	
29	Надання послуг мобільного зв'язку	
30	Надання поштових послуг	
31	Виробництво автомобілів	
32	ГМК: видобуток та збагачення залізної руди	
33	АПК: виробництво та експорт зернових	
34	ГМК: виробництво сталі та прокату	
35	Виробництво та реалізація побутової техніки	
36	Виробництво та реалізація гаджетів та комп'ютерної техніки	
37	Виробництво та реалізація одягу	
38	Виробництво та реалізація косметики	
39	ГМК: виробництво феросплавів	
40	ІТ: розроблення програмного забезпечення	
41	Виробництво та реалізація меблів	
42	Управління інвестиціями	

Критерії вибору для аналізу підприємства та однорідних компаній

1. Критерії вибору підприємства для аналізу (об'єкта аналізу):

А. Компанія належить до топ-10 компаній, які працюють у цій галузі в Україні.

Б. Компанія має у відкритому доступі фінансову звітність за останні 3 – 5 років.

2. Критерії вибору однорідних компаній:

А. Основний вид діяльності збігається.

Б. Належать до однорангової групи / групи подібних компаній (peer group).

В. Однорідна компанія має у відкритому доступі фінансову звітність за останні 3 – 5 років.

Г. Загальна кількість – дві компанії.

Бажано вибрати одну компанію з України та одну компанію зі схожих закордонних ринків, наприклад, Польщу, Угорщину, Румунію, Грузію тощо.

Важливо! Вибір компаній та країн має бути окремо обґрунтовано в першому розділі.

Основні економічні характеристики галузі

Проаналізуйте основні економічні показники (параметри), які найбільш повно характеризують галузь / ринок. Здобувачам вищої освіти рекомендовано дотримуватися такої схеми галузевого аналізу:

1. Назва галузі / ринку	Опис
1	2
2. Розмір галузі (в абсолютних та грошових величинах)	
3. Темпи росту галузі	У відсотках
4. Аналіз інших економічних показників, що притаманні галузі	
5. Залежність від коливань ділового циклу	<i>циклічна, захищена, зростаюча</i>
6. Масштаб конкуренції	<i>локальний, регіональний, національний, глобальний.</i> По можливості назвіть топ-5 компаній та їхню частку ринку. Оцініть рівень концентрації в галузі. Визначте топ-5 (топ-10) підприємств, які володіють найбільшою часткою ринку (на локальному ринку) та оцініть рівень концентрації в галузі
7. Ситуація життєвого циклу галузі	<i>зародження, зростання, «перерозподіл ринку», зрілість, занепад.</i> Назвіть стадію галузі та обґрунтуйте вибір
8. Основні країни-експортери	
9. Основні країни-імпортери	
10. Характеристика продукції	Ступінь стандартизації / диверсифікації. Основні бренди (за наявності). <i>Чим вища стандартизація, тим легше покупцям переходити від одного виробника до іншого</i>
11. Місце України в галузі та в ланцюгу цінностей	Оцініть, наскільки ця галузь є пріоритетною на сьогодні та в майбутньому. Конкурентні переваги України. Основні гравці на ринку
Проаналізуйте конкурентні сили, що діють у галузі, оцініть їхній вплив	
12. Вхідні бар'єри до ринку	<i>Низькі / помірні / високі.</i> Лояльність до брендів. Вимоги до капіталу. Доступ до технологій, ноу-хау, каналів постачання та збуту. Ефект від економії на масштабі. Реакція діючих гравців ринку на появу нового конкурента. <i>Чим вищі вхідні бар'єри, тим менша вірогідність появи нових конкурентів</i>

Закінчення додатка Г

1	2
13. Товари-замінники	Назвіть основні товари-замінники та оцініть їхній вплив (<i>низький / середній / високий</i>)
14. Постачальники	Охарактеризуйте їх та оцініть їхній вплив (<i>низький / середній / високий</i>)?
15. Споживачі	Охарактеризуйте їх та оцініть їхній вплив (<i>низький / середній / високий</i>)?
16. Конкуренція	<i>Низька / середня / висока.</i> Наскільки ціна є вирішальним фактором під час вибору продукції. Які стратегії та прийоми використовують у рамках конкурентної боротьби
Загальні тенденції розвитку галузі	
17. Короткострокові тенденції, які будуть позитивно впливати на попит та пропозицію	
18. Короткострокові тенденції, які будуть негативно впливати на попит та пропозицію	
19. Довгострокові тенденції, які будуть позитивно впливати на попит та пропозицію	
20. Довгострокові тенденції, які будуть негативно впливати на попит та пропозицію	

Примітка.

За потреби, в додатках можуть бути посилання на таблиці, графіки, діаграми тощо.

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Документ	
Один автор	Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с.
Два автори	Заброцький М. М., Шапошникова Ю. Г. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів : навч. посіб. Херсон, 2017. 144 с.
Три автори	Кривов'язюк І. В., Смерічевський С. Ф., Кулик Ю. М. Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств : монографія. Київ : Кондор, 2018. 200 с.
Чотири і більше авторів	Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах / М. В. Гриньова та ін. Полтава, 2017. 112 с.
Багатотомне видання	Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. Київ, 2003–2013. Т. 1–10.
Колективний автор	Менеджмент у XXI сторіччі: методологія і практика : колективна монографія / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.
Редактор, упорядник	Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2 листопада 2017 року). Київ : Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. 246 с.
Збірник	Наука України у світовому інформаційному просторі : збірник. Київ : Академперіодика. 2018. Вип. 15. 104 с.
Переклад з іншої мови	Гарфорд Т. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах : пер. з англ. Київ, 2018. 352 с.
Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Архівні документи	Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Ф. Х (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.
Дисертації, автореферати дисертацій	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1)

1	2
Частина документа	
Частина книги	Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Майстренко В. М., Осадчук О. П. Теоретичні основи впровадження системи управління якістю. <i>Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах</i> : матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 – 24 квітня. 2019 року). Київ : НУХТ, 2019. С. 18–21.
Законодавчі та нормативні документи	Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січня 2017 року № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.
Статті з періодичних видань	Близнюк О. П., Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Формування кредитно-грошового механізму забезпечення сталого розвитку підприємств торгівлі України. <i>Бізнес Інформ</i> . 2019. № 7. С. 240–249.
Електронні ресурси	
Книги	Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2017 р.)
Статті з періодичних видань	Етапи формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності підприємств. <i>Ефективна економіка</i> . 2012. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=932 (дата звернення: 22.01.2018 р.)
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України № 1315 від 11 лютого 2014 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.09.2019 р.)
Сторінки вебсайтів	Чайка А. С. Інклюзивна освіта – шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами. <i>Всеосвіта</i> : вебсайт. URL: https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-ucniv-z-oor-1906.html (дата звернення: 12.08.2019 р.)

Приклад оформлення титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра міжнародної економіки і менеджменту

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес-аналіз»

на тему _____

Виконав (-ла): здобувач(-ка) вищої освіти
2 року навчання, групи 8.06.051.130.23.1
другого (магістерського) рівня
спеціальності 051 «Економіка»
освітньої програми «Міжнародна економіка»
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(посада, учене звання, науковий ступінь,

прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Харків – 2024

Зміст

Вступ.....	3
1. Вимоги до виконання курсової роботи.....	7
2. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи	9
3. Оформлення курсової роботи.....	12
4. Захист і оцінювання курсової роботи.....	17
5. Академічна доброчесність.....	20
Рекомендована література.....	21
Додатки.....	25

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС-АНАЛІЗ

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
освітньої програми «Міжнародна економіка»
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Горобинська** Маріанна Володимирівна

Відповідальний за видання *Н. В. Проскурніна*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *Н. Г. Войчук*

План 2024 р. Поз. № 117 ЕВ. Обсяг 35 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*